

מערכת הבריאות הציבורית הישראלית מגלגלת עלויות רבות מדי על החולים

ברברה סבירסקי

לאחרונה, רוב תשומת הלב הציבורית למערכת הבריאות ממוקדת בסל התרופות, שעה שקיימות בעיות אחרות, הגורעות מיכולתה של המערכת לספק שירותי בריאות לכל. אחת הבעיות היא תשלומי ההשתתפות.

שלושה מסמכים שהתפרסמו בשנה האחרונה מעידים על הנטל הגדל שתשלומים אלה מטילים על החולים.

1. ביולי 2005 פרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה נתונים על חלקם של החולים במימון ההוצאה הלאומית לבריאות. מהנתונים עולה, כי בכל הנוגע לגובה התשלומים עבור שירותים ותרופות (out-of-pocket payments), ישראל ניצבת במקום השלישי בקרב הארצות המפותחות. רק בשוויץ ובארצות הברית התשלום הממוצע לנפש גבוה יותר מאשר בישראל. (ההשוואה היא במונחי PPP – PURCHASING POWER PARTY - כוח קניה) הנתונים מוצגים בלוח שלהלן:

תשלומים ישירים של משקי בית עבור שירותי בריאות (out-of-pocket payments) 2001-1990 PPP ממוצע לנפש

ארץ	1990	1995	2000	2001	% השינוי 2001-1990
שוויץ	728	843	1023	1042	43
ארה"ב	550	550	682	703	28
ישראל	252	334	495	535	112
אוסטרליה	216	287	450	483	123
איטליה	214	372	454	425	99
נורווגיה	202	288	399	421	108
דנמרק	249	300	373	399	60
גרמניה	192	225	278	290	51
ניו-זילנד	143	200	247	290	100
צרפת	177	218	254	263	49
אירלנד	131	188	240	245	87

מקור: OECD HEALTH DATA 2004

הנתונים של ישראל והלוח של OECD התקבלו מהגב' אירינה פלקוביץ בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

הלוח מראה, כי בכל הארצות היו עלויות בתשלומים בין השנים 1990 ו-2001. עלויות קטנות, יחסית, נרשמו בין השנים 1990 ו-2001 בשוויץ (43%) ובארצות הברית (28%), ארצות שבהן התשלומים היו גבוהים ביותר עוד ב-1990. לעומתן, נרשמו עלויות של 100% או יותר בישראל (112%), באוסטרליה (123%), בנורווגיה (108%) ובניו זילנד (100%).

2. הגיליון האחרון של ביטאון פארמה למדיניות וכלכלת תרופות (פברואר 2006) מגלה, כי בקופת החולים הכללית, חברי הקופה נושאים בנטל שיא של 52% מן העלות של כלל התרופות, ובסך של 43% מן העלות של התרופות הכלולות בסל השירותים הניתן במסגרת חוק ביטוח בריאות ממלכתי. לדברי פארמה, שיעורים אלה הם מהגבוהים בעולם.

3. סקר הבריאות הדו-שנתי של מכון ברוקדייל מסוף 2005, שתקצירו התפרסם במרץ 2006, מעלה כי 30% מהמרואיינים בעלי הכנסה נמוכה דיווחו כי ויתרו בשנה שקדמה לסקר על טיפול רפואי או על לקיחת תרופות במרשם, בגלל גובה התשלום; 20% מהחולים הכרוניים דיווחו אף הם על ויתור.

פרויקט זכויות בריאות של עמותת רופאים לזכויות אדם ושל מרכז אדוה קוראים להורדת שיעור ההשתתפות העצמית ברכישת תרופות שבמרשם ולהורדת התשלומים עבור בדיקות ופעולות רפואיות אחרות שבסל. זאת כדי שבעלי הכנסות נמוכות וחולים כרוניים לא יצטרכו לוותר על טיפולים או על תרופות בגלל עלותם. הורדת שיעור ההשתתפות העצמית גם תתרום לקידום מידת השוויוניות בגישה לשירותיה של מערכת הבריאות הציבורית.